

การศึกษาระบบงานปัจจุบัน

2.1 ความเป็นมา

"การประปานครหลวง" จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ.2510 โดยรัฐบาลให้การดำเนินการประปาของกองประปากรุงเทพ กรมโยธาเทศบาล การประปานครหลวงของกองประปามิภาค กรมโยธาเทศบาล การประปาเทศบาลนครธนบุรีของเทศบาลนครธนบุรี และหมวดการประปาเทศบาลเมืองสมุทรปราการของเทศบาลเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ให้เป็นกิจการเดียวกัน และเปลี่ยนฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจเมื่อ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยมี "ผู้ว่าการ" เป็นผู้บริหารงาน และมี "คณะกรรมการการประปานครหลวง" ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีเป็นผู้วางนโยบายและความคุ้มครองแลกิจการทั่วไปในการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประปานครหลวง ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ภายใต้พระราชบัญญัติดังกล่าว

ผังบริหารการประปานครหลวงแสดงไว้ดังรูปที่ 2.1

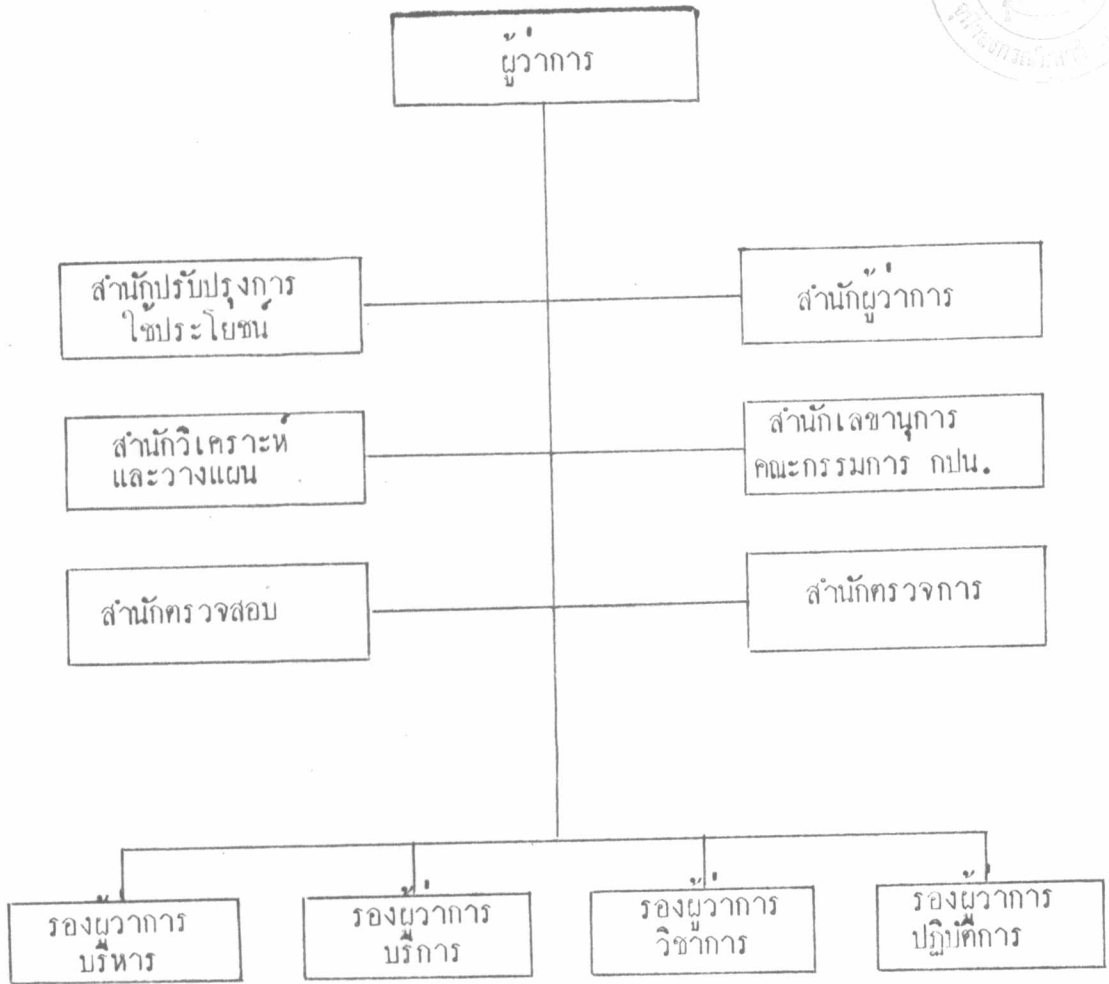
2.2 วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

2.2.1 สํารวจ จัดหาแหล่งน้ำดิบ และจัดให้ไค้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา

2.2.2 ผลิต จัดส่ง และจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ

2.2.3 ค่าเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องกันและเป็นประโยชน์แก่การประปา

การประปานครหลวง อาศัยแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำ 2 แหล่งคือ แหล่งน้ำผิวดิน และแหล่งน้ำใต้ดิน โดยแหล่งน้ำผิวดินไค้จากแม่น้ำเจ้าพระยา และแหล่งน้ำใต้ดินไค้จากการเจาะบ่อบาดาลในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ

รูปที่ 2.1 ผังบริหารการประสานครหลวง

การประปานครหลวงได้จัดทำแผนหลักขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2513 โดยกำหนดเป็นโครงการปรับปรุงกิจการประปาระยะยาว ทั้งด้านการจัดหาวัตถุดิบ การผลิต และการจ่ายน้ำประปาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด โดยแยกระบบการผลิต และจ่ายน้ำประปาในพื้นที่รับผิดชอบเป็น 2 ระบบ คือ ระบบประปาส่วนกลาง ซึ่งได้แก่ เขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร และอำเภอต่างๆของจังหวัดนนทบุรีและจังหวัดสมุทรปราการ ที่อยู่ใกล้เคียงกับเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร อีกระบบหนึ่งคือ ระบบประปาอิสระสำหรับชุมชนต่างๆซึ่งมีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่นแต่อยู่ห่างไกลจากระบบประปาส่วนกลาง เช่น หนองจอก มีนบุรี ลาดกระบัง เป็นต้น

โครงการแผนหลักของการปรับปรุงกิจการประปาทั้ง 2 ระบบ เป็นโครงการระยะยาว แบ่งงานก่อสร้างตามโครงการออกเป็นระยะๆ โดยแบ่งการดำเนินงานโครงการระยะแรกออกเป็น 2 ช่วง คือ โครงการระยะแรกช่วงแรก และ โครงการระยะแรกช่วงที่สอง โครงการระยะสุดท้ายจะสิ้นสุดในปี พ.ศ. 2543

2.3 รายได้และรายจ่ายในการดำเนินงาน

2.3.1 รายได้จากการดำเนินงาน รายได้จากการดำเนินงานของการประปานครหลวงแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- รายได้จากการดำเนินงานโดยตรง ซึ่งได้แก่ ค่าน้ำ และ ค่าบำรุงรักษามาตราค่าจำหน่ายอุปกรณ์ และค่าบริการท่อต่อ ค่าธรรมเนียมท่อจ่ายน้ำ
- รายได้ที่มีได้เกิดจากการดำเนินงานโดยตรง ซึ่งได้แก่ ดอกเบี้ยรับ ค่าขายแบบค่าขายทราควิสกุลาสัมัย ค่าปรับ ค่าเช่าเครื่องมือและอุปกรณ์

2.3.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายถึงค่าใช้จ่ายสำหรับสินค้าและบริการที่ใช้ในการผลิตน้ำ ได้แก่ เงินเดือนและค่าตอบแทน ค่าวัสดุเคมีภัณฑ์ ค่าไฟฟ้า และอื่นๆ

2.4 การดำเนินงานตาม โครงการต่างๆ

เพื่อให้โครงการแผนหลักของการปรับปรุงกิจการประปารวดูเป้าหมาย ในปัจจุบัน การประปานครหลวงได้จัดให้มีการดำเนินการโครงการต่างๆ ดังนี้

2.4.1 โครงการปรับปรุงกิจการประปาตามแผนหลัก ระยะแรก ช่วงที่ 1 โครงการนี้มีเป้าหมายที่จะเพิ่มการผลิต เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518

2.4.2 โครงการปรับปรุงกิจการประปาตามแผนหลัก ระยะแรก ช่วงที่ 2 โครงการนี้มีเป้าหมายที่จะเพิ่มการผลิต เป็นการทำงานต่อเนื่องกับงานช่วงที่ 1 เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523

2.4.3 โครงการปรับปรุงระบบท่อประปา โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณน้ำสูญเสียในระบบท่อ งานของโครงการได้แก่ การเปลี่ยนท่อประปาเก่า ซึ่งตรวจพบว่าชำรุดหรือหมดสภาพการใช้งาน การเปลี่ยนท่อจ่ายน้ำเค็มซึ่งมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน หรือท่อเค็มหมดสภาพการใช้งาน การซ่อมท่อเพื่อลดปริมาณการแตกรั่วของท่อบริการ เริ่มดำเนินการปี พ.ศ. 2522

2.4.4 โครงการจัดสรรน้ำประปาเพื่อการอุตสาหกรรม เป็นโครงการเพื่อขจัดปัญหาการขาดแคลนน้ำประปาในบริเวณแหล่งอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2525

2.4.5 โครงการปรับปรุงกิจการประปาอำเภอชั้นนอก เป็นโครงการเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการผลิตและจำหน่ายน้ำในเขตมีนบุรี ลาดกระบัง หนองแขม หนองจอก บางบัวทอง ฯลฯ เริ่มดำเนินการปี พ.ศ. 2522

2.4.6 โครงการปรับปรุงระบบประปาในแหล่งเสื่อมโทรม เป็นโครงการเพื่อปรับปรุงระบบประปาในแหล่งเสื่อมโทรมให้สอดคล้องกับแผนงานของการเคหะแห่งชาติ เริ่มดำเนินงานปี พ.ศ. 2525

2.5 การจัดทำแผนการเงินระยะยาว มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสามารถวางแผนการเงินล่วงหน้าได้ทันเวลาที่และสามารถทำการบริหารการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการที่จะไปกู้เงินในอนาคต ผู้ให้กู้จะต้องขอคู่มือรายงานประมาณการฐานะการเงินของหน่วยงานก่อนเสมอ ในการจัดทำรายงานประมาณการฐานะการเงินของการประปานครหลวงนี้ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการคือ สำนักวิเคราะห์และวางแผน การประปานครหลวง โดยมีคณะกรรมการกลุ่มหนึ่งทำหน้าที่ให้ข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องและร่วมพิจารณารายละเอียดในการประมาณการ

2.5.1 ข้อกำหนดของข้อมูลในการประมาณการเงิน

ในการจัดทำรายงานประมาณการเงินจำเป็นต้องมีข้อกำหนดและข้อสมมุติสำหรับข้อมูล ซึ่งนำมาประกอบการสร้างรายงานการเงิน ซึ่งในการวิจัยนี้จะทำการประมาณการล่วงหน้า 5 ปี จากปีปัจจุบัน

การประมาณการจะประมาณโดยใช้อัตราการเพิ่ม (Inflation Rate) โดยค่าของอัตราการเพิ่มนี้จะถูกกำหนดขึ้นโดยกลุ่มผู้บริหาร ซึ่งทำการพิจารณาจากสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจและสังคม จากนโยบายของหน่วยงาน เป็นต้น แล้วหาค่าตัวเลขที่เหมาะสมเพื่อเป็นข้อกำหนดสำหรับข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการทำรายงาน

เนื่องจากในการทำการวิจัยครั้งนี้จะถือปี 2524 เป็นปีฐาน และทำการประมาณการสำหรับปี 2525-2529 ดังนั้นข้อกำหนดที่จะได้นำเสนอจะเป็นข้อกำหนดที่ใช้ในการทำการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น สำหรับการประมาณการโดยใช้ปีอื่นๆเป็นปีฐานก็จะต้องการข้อกำหนดในลักษณะเดียวกัน รายละเอียดของข้อกำหนดคู่ได้จากภาคผนวก ก.

2.5.2 รายละเอียดประกอบการพิจารณาหาอัตราการเพิ่ม

การพิจารณาหาอัตราการเพิ่ม เพื่อใช้ในการประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในแผนการการเงินระยะยาว (Financial Forecast) ของกิจการที่ดำเนินการผลิตสินค้าโดยทั่วไป ควรจะพิจารณาจากต้นทุนการผลิตต่อหน่วยของสินค้าว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างไร แต่สำหรับการจัดทำแผนการเงินระยะยาวของการประปานครหลวงนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตในระหว่างปี 2520-2522 จะนำไปพิจารณาหาอัตราการเพิ่มของค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไม่ได้ ทั้งนี้เนื่องจากตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา ต้นทุนการผลิตน้ำประปามีการเปลี่ยนแปลงไปมาก เพราะมีโรงกรองน้ำบางเขนเกิดขึ้นทำให้ค่าใช้จ่ายของปี 2523 ไม่อยู่บนฐานของค่าใช้จ่ายปีก่อนๆ

สำหรับการหาอัตราการเพิ่ม เพื่อใช้ประมาณค่าใช้จ่ายในแผนการเงินระยะยาวของการประปานครหลวงในปี 2525-2529 ได้พิจารณาให้ใช้อัตราเพิ่มขึ้นระหว่าง 15-20% ของราคาสินค้าและบริการในปี 2524 โดยพิจารณาให้ใช้อัตราที่แตกต่างกันของค่าใช้จ่ายแต่ละประเภท และ

ประมาณค่าใช้จ่ายแต่ละปีเพิ่มขึ้นแบบเส้นตรง

รายละเอียดประกอบการพิจารณากำหนดอัตราค่าเพิ่มสำหรับค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ
ได้จากภาคผนวก ข.

